

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ” 2007-2013 г.

Европейски фонд за регионално развитие Инвестираме във вашето бъдеще

База данни с екологично съобразени политики в региона, насочени към енергийна ефективност, управление на отпадъците и транспорт

Дейност 2.3.: База данни с екологично съобразни политики в региона, насочени към енергийна ефективност, управление на отпадъците и транспорт

„Подкрепа за устойчиво развитие на туризма в Община Елена чрез обмен на най-добри практики за интеграция на културното и природно наследство „

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на република България

Договор : BG16PO001/4.2-01/2008/045

Приоритетна ос 4: “Местно развитие и сътрудничество”

Операция 4.2 “Междурегионално сътрудничество”

Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:

”Подкрепа за междурегионално сътрудничество и обмен на най-добри практики”

Бюджетна линия: BG16PO001/4.2-01/2008

МИНИСТЕРСТВО НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И ЛАГОУСТРОЙСТВОТО

ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „ПРОГРАМИРАНЕ НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ”

Изготвил: адрес: Пловдив, ул. ”Нестор Иванов” № 6, ет 4, ап.7.

PROGEOTECH

СЪДЪРЖАНИЕ

- I. Кратко въведение
- II. Кратка информация за проекта
- III. Уводна част
- IV. Съществуващи екологично съобразни политики на територията на община Елена
- V. Примери за съществуващи и ефективни екологично съобразни политики в световен мащаб (енергийна ефективност, управление на отпадъците и транспорт)
- VI. Примери за екологично съобразни политики, приложими на територията на община Елена в областите енергийна ефективност, управление на отпадъците и транспорт
- VII. Съществуващи предимства и недостатъци за внедряване на екологично съобразни политики в производството и бита
- VIII. Примерна структура на общинския енергиен план
- IX. Заключение
- X. Библиография

I Кратко въведение.

Темите на енергийната ефективност, на управлението на отпадъците и на транспорта са много актуални. В края на месец декември 2009 година, в Копенхаген бе проведена Световна среща на върха за климата, от която произтекоха нови насоки, за целите на различните страни-участнички. Община Елена, с разработката на настоящия проект, показва голяма съпричастност спрямо обсъжданите теми.

II. Кратка информация за проекта.

Настоящият проект има за цел да даде насоки на водещите линии в областта на енергийната ефективност, на транспорта и отпадъците (Общински план), за управлението на Община Елена. Направен е общ анализ на общинската територия, придобити са специфични данни, чрез интервюта и проучвания в интернет и се достига до излагането на „идеи”, които могат да подпомогнат общинската администрация в развитието и осъществяването на „зелено – приятелски” политики. Направени са оценки за потенциалното фотоелектричество и за биомасата на общинската територия. Данните са изложени по обобщен начин и трябва да служат за база, която да се използва за излагането на бъдещ и голям Стратегически План за развитието на Общината.

III. Уводна част

Трябва да се постави на първо място много важен аспект, относно целите на настоящата дейност. Последната директива 2009/28/ЕО на Европейския Парламент и Съвет, от 23 април 2009 година, относно промоцията на използването на енергията, от възобновяеми източници, определя Националните планове за възобновяемите енергии. Страните членки имат време до 30 юни 2010 година, за да представят на Комисията собствените си Планове. България работи в момента по собствения си Национален план за алтернативните енергии и следователно прилагането на възможни Общински планове е подчинено на Националния план. Поради тази причина настоящата дейност, предоставя решения и идеи, които са необходими за в бъдеще и трябва да бъдат винаги съпоставяни с Националния план за алтернативните енергии на България.

IV. Съществуващи екологично съобразни политики на територията на община Елена

От проучване в областта и в уеб сайта на Община Елена, се оказва, че са само две в момента инициативите, които са насочени към опазването на „системата на околната среда” в Община Елена:

II проект „Чистата Елена – защо не?”

Финансира се от Министерството на околната среда и водите и внесената сума се равнява на 10.000 лева. Дейностите по проекта са: почистване на коритото на реката в община Елена, презалесяване в дългосрочен план с декоративни растения, разделно събиране на хартия, в сграда на общинската администрация.

Изграждане на колектор за отпадните води

Проектът се състои в допълването на главния колектор за отпадните води, който трябва да се задейства за пречистване. Общинската администрация на Елена възнамерява да построи цялата канализационна система на градовете от Община Елена.

V. Примери за съществуващи и ефективни екологично съобразни политики в световен мащаб (енергийна ефективност, управление на отпадъците и транспорт)

Безбройни са в света примерите на екологично съобразни политики, прилагани от Общините и други организации. Следователно главните аспекти на тези политики са насочени към следните аспекти:

1. Сnižаване на енергийните потребности, чрез използването на „системи” (например: малки лампички) с ниско потребление на електрическа енергия, осведоменост на персонала на обществената администрация за по – грижливо потребление на електрическата енергия (загасване на осветлението, компютри и т.н., когато не са необходими.);
2. Разграничаване на източниците за снабдяване, с особено внимание на използването на алтернативни източници на електрическа енергия;
3. Подобряване на енергийната ефективност, предимно на сградите, например чрез използването на термични изолации;

4. Прилагане на политики на „разделно събиране” на отпадъците, дори чрез програми за осведоменост на общественото мнение;
5. Прилагане на транспортни превозни средства с ниска степен на излъчване на замърсители и изучаване на „логистиката” на маршрутите, за съкращаването на изминатите разстояния и подобряване на ефикасността.

Това са само някои неизчерпателни примери на мерките, които толкова много общини от Европейския Съюз, прилагат за преследването на политики „приятелки на околната среда”!

VI. Примери за екологично съобразни политики, приложими на територията на община Елена в областите енергийна ефективност, управление на отпадъците и транспорт

Настоящата дейност има за цел да даде насоки за създаването на „Енергиен План за Околната Среда и за Общинския Транспорт (ЕПОСОТ)” на Община Елена. Той би трябвало да представи, разбира се, едно от основните действия на програма за общинско развитие.

Главната цел на Плана е тази да индивидуализира конкретните действия, които позволяват да се понижат икономическите разходи и за околната среда на сметката за електроенергия, която се плаща ежедневно от Общината, която се дължи главно на развитието на обществена система, която е основана на нерационално и неефикасно използване на енергийните ресурси. В съответствие с директивите на Европейската Общност и на националното законодателство, планирането, което може да се приложи, има за цел да се развие – с изготвянето на протокола в Киото – тричленът на възобновяемите енергии – енергийно задържане – транспорт, с цел да се постигне в последствие намаляването на емисиите в атмосферата.

Във връзка с отпадъците, главната цел е насочена към реализирането на система за разделно събиране на отпадъците. Разговорът за това съдържа създаването на различни видове пунктове за разтоварване и не може да не зависи от национална и районна политика, на управлението на отпадъците и от последващото индивидуализиране на

„басейни от потребители”, в границата на броя на жителите, които са достатъчни за „икономичността” на реализирането на пунктове за разтоварване.

В конкретни срокове, Планът посочва решения за първоначални намеси или за дейности, които имат за цел да се започне строеж, веднага когато бъде възможно и в съответствие с икономическите общински ресурси, или чрез задействането на програми за финансиране. Направени са оценки на съответните проекти, които са свързани със слънчевото нагряване на покривите на обществени сгради (училищни комплекси, спортни инсталации, музеи), с трансформирането на мрежата за обществено осветление, с мониторингното предупреждение на потреблението на обществените абонати, ползващи предимство, с цел намаляване както на емисиите в атмосферата, така и на енергийното потребление.

II. Затова Енергийният План за Околната Среда и за Общинския Транспорт (ЕПОСОТ) представлява работния инструмент за осъществяване на различни дейности, във връзка с концепцията за автономно енергийно задоволяване на територията и за използването на ресурсите или източниците, които са насочени в областта на възобновяемата енергия.

С него общинската администрация може да осъществява политическа дейност, която има за цел търсенето на алтернативни и екологични енергийни източници на снабдяване, с последващото рационално използване на източниците, като се насърчава нов начин за схващане на електроенергията, във връзка със заобикалящата околна среда и като се създават благоприятни условия за нови удобни случаи на работа в областта на екологичната енергетика.

В областта на енергийните политики, се допуска, че, за да се върви към намалена енергийна система, е необходимо да се работи в следните три главни насоки:

1. по – голяма ефективност и рационалност в крайното потребление на електроенергията;
2. новаторски начини, по – чисти и по – ефективни, за използване и трансформация на каменни въглища, които са все още преобладаващият енергиен източник;

3. нарастващо използване към възобновяеми източници на електрическа енергия.

В този смисъл, от значение е определянето на енергийните сценарии и за околната среда, с цел да се открие оптималния набор от действия и инструменти, които са в състояние да гарантират:

1. развитието на местна, ефективна и устойчива енергийна система, която дава приоритет на пестенето на електроенергия и на възобновяемите източници, за постигането в последствие на намаляване на потреблението на традиционните енергийни източници и на емисиите на CO₂, както и на по – голяма защита на околната среда;
2. развитието на местна, ефективна и устойчива енергийна система, която се оказва последователно свързана с главните, социално – икономически, териториални и местни изменения.

Енергийният План за Околната Среда и за Общинския Транспорт (ЕПОСОТ), ще трябва да представлява анализ на еволюцията на енергийното потребление, от последните три години на „общинската машина”, като се имат в предвид както разходите на енергия от страна на средствата за обществен транспорт, както и сферите на тяхното използване, като същевременно се анализира количеството на произведена електроенергия на територията на Община Елена и емисиите на парниковите газове, които се дължат както на потреблението на територията, така и на производството на енергия.

Като се има предвид получената вследствие на този анализ картина, посредством определянето на енергийните баланси в различните години и разпределянето на данните по видове транспортни средства и сфера на използване, след това ще се очертаят няколко сценария за бъдещия ход на потребление на енергия. Един от тях безспорно ще отразява само тенденциите и ще дава оценка на хода на потреблението, изхождайки от предположението, че няма да бъдат предприети никакви конкретни мерки. Два сценария би трябвало да са насочени към преценката на енергийния отговор на системата, във връзка с различни нива на осъществяване на възможните действия, които имат за цел намаляването на потреблението на енергия и създаването на

благоприятни условия за използване на възобновяеми енергийни източници. Най-общо казано, характерните дейности могат да се обобщят по следния начин:

- „Чек ъп” на актуалния ход на потреблението на енергия и на състоянието на околната среда, чрез който ще се извърши събирането на енергийни данни, свързани с общинската територия, както от страна на търсенето, така и от страна на предлагането и събиране на данни за количеството домашни и промишлени отпадъци;
- определянето на енергийния счетоводен баланс;
- оценка на енергийния потенциал от възобновяеми източници на енергия и от дейности за пестене на електрическа енергия;
- изработването на сценарии за осъществяване на конкретни дейности;
- разпространяване на резултатите на територията на Община Елена и в Област Велико Търново.

Дейностите, заложи в Енергийния План за Околната Среда и за Общинския Транспорт (ЕПОСОТ), съставляват базата, на която да се изработи оперативен план. Насоките, очертали се от анализите на потреблението на енергия и от количествата отпадъци, очертават основните сфери, в които трябва да се осъществят съответните дейности, за да се достигне до създаването на по – ефективна и устойчива общинска енергийна система, отчитаща изискванията за опазване на околната среда.

Те са приоритетно дейности както за създаването на местна система за енергийно производство (термично и електроенергийно) от възобновяеми източници, така и за ограничаване на потреблението на твърди горива, чрез насърчаване на адекватно поведение и използване на ефективни технологии.

Относно получаването на енергия, главните дейности, които могат да се предвидят в плана са:

1. „използване на слънчева енергия” от значимите обществени сгради чрез изграждане на типова фотоволтоволтаична общинска централа с обща мощност от около 300 kWp, в състояние да произвежда около 320 MWh/

годишно, от което ще произтече намаление на емисиите равнява на около 250 тона CO₂/годишно (виж приложенията).

2. инсталиране на слънчеви панели за производството на топла вода за битови нужди върху общинските сгради. Това ще доведе до пестене на електроенергия и до намаляване на емисиите от CO₂.
3. инсталиране на централи за когенерация (електрическа и термична енергия), за да се използва огромният потенциал от съществуваща биомаса в Община Елена.

Относно потреблението, основните предвидени от плана дейности са:

Въвеждане на критерии за ограничаване на потреблението на енергия, приложими в процесите на градоустройствено и строително планиране и проектиране:

1. разработка на Регулационен план на общинското осветление и внедряване на най – добрите технологии за намаляване на потреблението на електроенергия от системата за уличното осветление. Това ще доведе до пестене на електроенергия и до последващото намаляване на емисии. Количеството на спестената електроенергия не може да се определи в момента.
2. намаляване на потребността от енергия за отоплението на обществените сгради, чрез изграждане на топлоизолация на самите сгради.
3. насърчаване на енергийното сертифициране на сградите, като се предвиждат улеснения за тези, които инвестират в пестенето на енергия и в изграждането енергоспестяващи инсталации в сградите.

Кампания за осведомяване на гражданите и на служителите на общинската администрация, относно важността на пестенето на енергия, целяща намаляване с 10 % за 2 години на потреблението, свързано с използването на електрически инструменти за работа и/ или за развлечение, чрез съответното им използване по предназначение и използването на оборудване и приспособления с ниска степен на потребление:

1. Широко проникване на осветлението с висока ефективност в домашния бит. Разширяване на пазара на лампите с ниска степен на консумация на електроенергия или с висока ефективност. Понижаване на върховата мощност през зимните вечери. Рециклиране и обработка като специален отпадък на флуоресцентните компактни лампи, които не се употребяват.

2. Намаляване на замърсяващите околната среда емисии от средствата за обществен транспорт и от камионите за събиране на отпадъци чрез използване на горива с по – ниско отрицателно въздействие върху околната среда и/или чрез обновяване на парка от превозни средства.

Постигането на такива цели не е само дейност на Общинската Администрация, но също на всички онези, които участват, повече или по – малко пряко в изграждането на общинската енергийна система и на системата за опазване на околната среда (специалисти в отрасъла, предприемачи, професионални сдружения, крайни потребители и т.н.).

Администрацията ще създаде благоприятни условия за постигането на целта, както чрез преки дейности за осъществяване на значими инициативи в сферата на повишаване на енергийната ефективност, така и непряка – чрез съфинансиране, както и чрез координиране и създаване на стимули, които ще задействат останалите заинтересовани действащи лица.

Реализацията на Енергийния План си поставя главно задачата да оцени резултатите за околната среда, свързани с различните крайни потребители и с различните традиционни енергийни източници. Освен това цели да се направи оценка на потенциалното пестене на енергия при различните видове потребление, да се направи оценка на нарастващото предлагане на енергия, което може да се постигне чрез възобновяемите енергийни източници и да се разработят алтернативни действия, които целят осъществяването на по-рационално потребление на енергия и намаляване на отрицателното въздействие върху околната среда.

VII. Съществуващи предимства и недостатъци за внедряване на екологично съобразни политики в производството и бита

Най – очевидните предимства в приложението на екологично съобразени политики, както в промишления отрасъл, така и в бита са основно:

- икономическа изгода, която произтича от пестенето и се отразява в сметката за потребената електрическа енергия. Първоначалните инвестиции, например за термичната изолация на сградите, закупуването на лампи с ниска степен

на консумация на електроенергия и т.н. се „отплащат“ във времето, чрез намаляване на потреблението на електрическа енергия;

- подобряване на качеството на въздуха, като се използват, например, по – ефективни системи за производството на топлинна енергия и на биогорива.
-

VIII. Примерна структура на общинския енергиен план

Контекст

Енергийни политики

В миналото, енергийните политики се опитваха да решат предимно въпроса как да се увеличи доставката на енергия. Това означаваше потребление на невъзобновяемите източници на енергия водещо до увеличаване на отрицателното въздействие върху околната среда.

Отрицателно въздействие върху околната среда

Проблемите, възникващи от отрицателното въздействие върху околната среда са на няколко нива: местно, регионално и глобално.

Устойчивост на местно ниво

Засиленият интерес към свързаната с енергийните източници тематика се съпътстваше с усъвършенстване на начините на въздействие върху тях. От вниманието, посветено на глобалните проблеми се премина към търсене на решения, които да са все повече насочени към местното ниво.

Фактори, влияещи върху ролята на местните органи

- Присъединяването на България към Европейския съюз и имплементирането на така наречения “*acquis*” на съюза, както и новата нормативна уредба, който би могла да произтече от това, предоставят на местните органи нови инструменти и възможността да работят в областта на енергетиката.

- Навлизането на нови оператори в традиционния пазар на предлагане на енергия вследствие на процеса на либерализация.
- Създадените нови възможности и наличието на нови оператори в сферата на предоставяне на услуги на потребителите на енергия.
- Необходимостта да се създаде по-добра структура на обновяемите източници и на енергийната ефективност в контекста на надеждността и безопасността на доставките от традиционните източници на енергия.
- Необходимостта да се направи една по-пълно структурирана оценка на обновяемите източници на енергия и на енергийната ефективност в контекста на въздействието на традиционните източници на енергия върху околната среда, обръщайки особено внимание на емисиите на вещества, водещи до изменение на климата.

Енергийно планиране

Нужно е да се прецени посредством кои дейности и чрез какви инструменти могат да се осъществяват функциите на Общинската администрация, така че те да оказват влияние върху насоките и избора на решения в областта на енергетиката на територията на Общината.

Целта на едно адекватно енергийно планиране на местно ниво е да се преодолеят фазите, характеризирани от похвални, но недобре съгласувани и спорадични дейности, за да се премине към фаза на стандартизиране на някои дейности.

Тази цел произтича от осъзнаването на факта, че развитието на енергийната система , водещо от една страна до нарастващо потребление на енергия, а от друга – до повишаване на емисиите, водещи до климатични промени, не може да бъде ограничено, ако не се действа на много широк фронт, мобилизирайки възможно най-голям брой актьори и ефективни технологии.

Енергийното планиране на местно ниво е координиран, дългосрочен процес.

Енергийният план на Общината включва следните фази:

- Изготвяне на териториален енергиен баланс, включващ оценка на въздействието върху околната среда, произтичащо от различните видове крайно потребление и първостепенни източници на енергия;
- Изготвяне на прогнозна оценка на нуждата от енергия въз основа на очакваните икономически и териториални преобразувания;
- Оценка на възможната степен на икономия на енергия, която би могла да се постигне от крайните потребители;
- Оценка на увеличеното предлагане на енергия, получавана от различни източници;
- Определяне на целите;
- Оценка на алтернативните дейности, насочени към постигане на поставените цели;
- Ангажиране на различните публични и частни актьори;
- Вземане на решение относно подходящите инструменти за реализация.

Насоките за дейностите, свързани с енергийното планиране на местно ниво, трябва да произтичат от заключенията, отнасящи се не само до вида на потребление, но и до вида на предлаганата енергия. Ако досега видът на потребление е бил винаги в основата на планирането, защото именно планирането цели да гарантира доставката на нужната на крайните потребители енергия, очевидно е, че понастоящем от особена важност е да се направи реалистична оценка на това, какви са възможностите потреблението да бъде намалено.

В този контекст, Общинската администрация би трябвало да играе следните три роли:

- публично ведомство, в качеството му на собственик и стопанин на притежаваното от него имущество (сгради, осветление, превозни средства);
- публично ведомство, в качеството му на орган, разработващ планове и програми, както и на регулатор на територията на Общината и на осъществяваните на тази територия икономически дейности;
- публично ведомство, в качеството му на промоутър, координатор и партньор в широко мащабни инициативи.

Енергийно счетоводство

Енергийното счетоводство дава възможност да се напипа пулса на реално съществуващата ситуация, свързана с енергийните потоци и ефикасността от осъществените дейности. Позволява, също така, да се направи оценка на съотношението между осъществените или планирани дейности и общия ход на енергийните потоци в даден район на територията.

Слабо проявяващата се тенденция да се осчетоводяват енергийните променливи величини, отнасящи се било до отделни осъществени дейности, било на ниво територия на Общината, вероятно може да се интерпретира като индикатор за известни трудности в цялостното осъзнаване на мащаба на явленията, които би трябвало да се управляват.

Контролът на местно ниво върху емисиите, макар че все още не са формулирани задължителни цели в тази насока, има безспорно голямо значение за оценка на ефикасността на евентуалните осъществени дейности в рамките на цялата енергийна система, а освен това дава възможност да се разбере доколко ходът на тяхното намаляване е обусловен от действия, предприети на национално ниво и доколко – от осъществяваните на местно ниво дейности.

Очевидно е, че енергийното счетоводство на местно ниво изисква наличието на постулати и/или опростени модели, произтичащи от специфичните особености на една сравнително малка територия. А това предполага възникването на методологични трудности, както и на конкретни такива, отнасящи се до откриването и събирането на нужната информация.

Публична собственост

Едно коректно схващане за по-разумното или изцяло с ново качество потребление на енергия от страна на публичния сграден фонд, трябва да включва интегрирани решения, които да задоволяват нуждите от енергия чрез сведено до минимум потребление на твърдо гориво.

Трябва да се осъществят дейности, целящи:

- намаление на потреблението на топлинна и електрическа енергия;
- използване на обновяеми или сходни с тях източници на енергия.

От една принципна гледна точка отначало е нужно да се пристъпи към привеждане в съответствие с изискванията на енергийна ефективност на сградния фонд, да се изчислят нуждите от енергия на обновения сграден фонд и впоследствие да се пристъпи към съответната реконструкция на инсталациите.

Що се отнася до използването на обновяеми източници на енергия, този въпрос би трябвало да се разглежда именно пред вид привеждането в съответствие на сградния фонд и/или съответните инсталации, като се предвиди включването на слънчеви панели или подмяната на старите отоплителни инсталации, функциониращи на базата на нафта, с генератори на енергия, основани на използването на биомаси. В последния случай е подходящо да се предвиди използването на биомаси от местен произход, като за целта се постигнат договорености за доставката им с селскостопанските производители и с Горското стопанство.

Подходът, който би трябвало да се възприеме не бива да се основава на спорадични, макар и подходящи, дейности, а на осъществяването на цялостна оперативна програма, включваща целия сграден фонд.

В краткосрочен план, би било по-добре инвестираните ресурси да са насочени към инструментите, които са нужни за организиране и управление на цялостната база данни за публичния сграден фонд и за определяне на целите, свързани с подобряване на енергийната ефективност.

Ето защо трябва да се извърши цялостен преглед на публичния сграден фонд с оглед на мониторинга на потреблението на енергия, да се определят показателите за качество на усвояването на предоставяната енергия и да се разработят оперативните насоки в тази област.

В резултат на горната процедура би следвало да се изготви своеобразна класация на енергийната ефективност на сградите (получена в резултат на оценка на състоянието на инсталациите и начините на използване на енергията), въз основа на която ще може да се формулират някои приоритетни хипотези относно стратегиите за обновяване на сградния фонд като цяло и на неговите инсталации.

За целите на определяне на едни по-точни количествени параметри, приоритетните хипотези трябва да отчитат икономическите аспекти. Освен това е нужно да се извърши конкретен анализ на нуждите от енергия, като първа стъпка в тази насока са енергийните одити.

Енергийните одити могат да се извършат приоритетно относно сгради, за които се знае, че имат ниска енергийна ефективност или за сгради, за които в краткосрочен план е предвидено да се извършват неотложни дейности по саниране и повишаване на енергийната ефективност. За целите на енергийния одит би следвало да се подберат такива сгради, които са представителни за настоящото състояние на общинския сграден фонд.

Енергийният одит предоставя голямо количество данни за реалното състояние на потреблението на енергия и за възможностите за пестене на енергия посредством дейности, свързани с реконструкцията на самите сгради и с подмяната на техните инсталации.

Нужно е да се дефинират инструментите и начините на изпълнение на тези дейности, пред вид факта, че често публичните ведомства разполагат с ограничени финансови ресурси.

Улично осветление

Уличното осветление е сектор, в който много често могат да се открият големи възможности за намаляване на потреблението на енергия, водещи до значими икономии на средства.

Освен чисто енергийните аспекти, този сектор се характеризира с присъствието на редица въпроси, свързани със светлинното замърсяване на околната среда.

Естествено, от основно значение е правилното проектиране на мрежата за уличното осветление и за осветлението на други обществени места, така че да се гарантира безопасност, ефективност и добра осветеност. Паралелно с подмяна на осветителните тела трябва да се мисли и за обновяване на самите инсталации и/или апаратури.

Нужно е да се определят инструментите и актьорите, благодарение на които да се реализират стъпки, насочени към финансиране на горепосочените дейности.

Що се отнася до публичното финансиране, проблемът, произтичащ от липсата на фондове на местно ниво, особено що се отнася до малките Общини, би могъл да бъде разрешен, макар и частично, чрез постигане на договорености между няколко общински Администрации относно възприемането на обща стратегия за координиране на дейностите на териториите на съответните Общини.

Общ устройствен план

Привеждането в съответствие на енергийните стратегии може да се впише в контекста на новото дефиниране на участъците, влизащи в Общия устройствен план.

С цел повишаване на енергийната ефективност, в Общия устройствен план могат да залегнат указания, ограничения или поощрения в зависимост от вида осъществявана дейност и в зависимост от контекста, в който тя бива осъществявана.

Пред вид новите обеми, предвидени в плана, били то нови строежи или разширения на вече съществуващи сгради, трябва да се укажат редица възможни мерки в рамките на разработената стратегия за ограничаване на потреблението на енергия и поощряване на по-рационалното ѝ използване, целяща намаление на цялостното потребление.

Една от целите, които би могло да се зложат в ОУП, се отнася до стратегии за задържане на общото потребление на енергия на сегашните му нива, въпреки това, че планът предвижда нарастване на обитаваните и, следователно, осветлявани и отоплявани обеми.

Ако Общият устройствен план успее да задейства един положителен цикъл на модернизация на сградите и повишаване на качеството на градската среда, предвидените в него възможности и маржове за ограничаване на потреблението на енергия могат да доведат до реалното намаляване на това потребление.

Правилник за изпълнение на строителните работи

Сред най-ефикасните дейности в областта на пестенето на енергия е въвеждането на инструменти, съдържащи правила за изпълнение (например, правилници за изпълнение на строителните работи), в които присъстват конкретни норми и критерии, гарантиращи ограничаването на енергийното потребление в сградите и постигането на подходящи стандарти за ефективност.

Това са нормативни актове, чието въздействие обхваща дългосрочен период, а именно целия жизнен цикъл на сградата, била тя новопостроена или ремонтирана сграда.

Общината трябва да въведе референтни стойности за конкретното потребление на всяка сграда. Тези стойности могат да се включат в цялостна система, съставена от отделни нива или „профили на качеството на изпълнение на строителните работи”. Тя трябва да съдържа едно минимално ниво, което да е задължително и няколко по-рестриктивни нива, които трябва да са доброволни, но по възможност тяхното постигане да бъде поощрявано посредством прилагане на определени стимулиращи критерии.

Освен това, било за новите или за изцяло ремонтираните сгради, би трябвало да се въведе задължителното условие за инсталиране на соларни панели и инсталации за получаване на топла вода за битови нужди, която да задоволява поне 50 процента от годишното потребление. Изключение от това условие би трябвало да бъдат само документираните технически пречки за тяхното инсталиране.

Разрешителни

Нужно е да се определят условията за постигане на високо ниво на енергийна ефективност на новите производствени обекти.

Може да се въведат процедури за издаване на разрешителни, основани на критериите за енергийна ефективност,, като се поощрява прилагането на най-добрите техники/технологии, с които се разполага понастоящем.

При проектирането на производствените обекти трябва да се вземе пред вид вида на използваните технологии. За целта трябва да се направи оценка на най-добрите технологии, с които се разполага понастоящем, така че да се сведат до полезния минимум употребата и отрицателното въздействие на използваните източници на топлинна и електрическа енергия.

Също така, е нужно да се оптимизира използването на получената енергия, например, посредством включване на системи за когенерация или използване на топлината, отделяна при даден технологичен процес.

Участие в програми и в координирани кампании

Един от инструментите, използвани за целите на планирането, който понастоящем е сред най-ефикасните средства, с които разполага дадена общинска администрация, за да стартира инициативи в енергийния сектор, е постигането на доброволни договорености със заинтересуваните лица, целящи тяхното участие.

Общинската администрация трябва да играе ролята на референтно лице за промотирането на работни срещи с публични или частни субекти, които пряко или непряко и на различни нива, участват в управлението на енергията на територията на Общината (предприятия от енергетиката, други общински администрации, областната управа, браншови асоциации – на производители, дистрибутори, големи потребители и т.н., консултанти и представители на населението). Тез срещи трябва да имат за цел установяване на критичните аспекти, определяне на насоките за работа, новите възможности, ролите и възможностите за коопериране и интеграция.

Въз основа на резултатите от тези консултативни срещи, могат да бъдат насърчени и имплементирани подходящи договорености или координирани инициативи, както и да се договорят финансираня за промоция на конкретни инициативи в различни сектори.

Информационни кампании за крайните потребители

Крайните потребители често пъти не са достатъчно информирани относно възможностите за пестене на енергия или за нейното по-рационално използване. Вниманието им е насочено предимно към първоначалните разходи, които трябва да направят, вместо към разчетите на намалените разходи за целия жизнен цикъл или към ползите, които ще произтекат за околната среда.

Сред различните инструменти, които общинската администрация може да разработи, за да насърчи разпространението на по-устойчивите форми на снабдяване с енергия,

трябва да намери своето място организирането на информационни кампании, предоставящи сведения било за високо ефективни технологии и/или за обновяемите източници на енергия, било за възможните положителни резултати от чисто икономическо естество и за положителното въздействие върху околната среда.

Информационните кампании могат да бъдат насочени и към конкретни сектори. Например, в районите, в които се залага на развитието на туризма, могат да се стартират инициативи за стопаните на обекти за настаняване (хотели, обекти на селския туризъм, къмпинги), за чието организиране да се привлекат съответните браншови асоциации.

Пилотни проекти

Част от тези добре подбрани и конкретно насочени проекти, може да изиграе важна роля в откриването и решаването на редица технически и други проблеми.

Също така, те могат да предоставят точна информация за разходите за изграждане и експлоатация, като по този начин дават конкретни примери и насоки на обществеността, предприемачите и отговорните служители от местната администрация и представляват основа за бъдещото прилагане в по-широк мащаб на съответните дейности.

Добре е такива проекти да предвиждат, доколкото това е възможно, интегриране на различни дейности/инициативи в сферата на предлагане и търсене на енергия и основно да включват сгради и/или структури, които са публична собственост или са предназначени за обществено ползване.

Освен това, от съществено значение е те да бъдат подбрани така, че да представляват добри практики за устойчиво развитие, които да могат масово да се прилагат на територията на Общината.

IX. Заключение

Реализацията на Плана е амбициозна цел, но осъществима, ако се подпомогне уместно от Политическата воля. Различните Оперативни Програми на Република България, предлагат решения, за да се финансира от части изложението и внедряването на Плана.

Що се отнася до общинските сгради, друго решение за подобрието на сметката за платената общинска електроенергия, е поверяването на КЕУ (Компании за Енергийни Услуги, които вече започват да присъстват и в България), от управлението на самите сгради. От това произлиза пестене от сметката за платена електроенергия в среден и дългосрочен период от време! Освен това, като се има в предвид голямото горско наследство на общинската територия и доброто слънчево излъчване, се насърчава реализацията на интегрирани фотоволтаични системи и на централи за едновременно генериране на дървесна биомаса!

Х. Библиография

1. Сайт в Интернет за Община Елена
2. Сайт в Интернет за Европейския Съюз